

Poradnik Polska–Irlandia

Emerytury, renty i zasiłki
dla pracujących lub mieszkających
w Irlandii

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Spis treści

Emerytury	3
Renty.....	10
Zasiłki	13
Zasiłek macierzyński	13
Zasiłek chorobowy	14
Więcej informacji	19

Emerytura

1. Przez kilka lat pracowałam w Polsce, a później przeprowadziłam się do Irlandii, gdzie pracuję nadal. Skąd w przyszłości mogę się spodziewać emerytury?

Jeśli pracowałeś w Polsce i w Irlandii, możesz otrzymywać dwie emerytury – od nas i od irlandzkiej instytucji ubezpieczeniowej. Musisz jednak spełnić warunki do przyznania tych świadczeń, które są określone w przepisach tych państw.

WAŻNE!

My wypłacimy Ci emeryturę za okresy ubezpieczenia w Polsce, natomiast irlandzka instytucja wypłaci Ci świadczenie za okresy pracy w Irlandii.

Jeśli Twój staż ubezpieczeniowy w Polsce jest za krótki do przyznania emerytury, to do polskich okresów doliczymy Twoje okresy ubezpieczenia w Irlandii. Uwzględnimy Twoje zagraniczne okresy ubezpieczenia pod warunkiem, że nie pokrywają się one z polskimi okresami.

Nawet jeśli weźmiemy pod uwagę zagraniczny okres ubezpieczenia przy ustalaniu polskiej emerytury, to nadal będziesz mogła ubiegać się o emeryturę z Irlandii.

2. Jakie warunki muszę spełnić, aby uzyskać emeryturę z Polski? Urodziłem się w 1947 roku. Obecnie mieszkam i pracuję w Irlandii. Wcześniej pracowałem w Polsce.

Jeśli urodziłeś się przed 1949 rokiem, to jesteś już w wieku emerytalnym, który w Polsce wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Przyznamy Ci emeryturę, jeśli udowodnisz wymagany staż ubezpieczeniowy.

Wymagany do emerytury staż ubezpieczeniowy (czyli tzw. okresy składkowe i nieskładkowe) wynosi:

- 20 lat dla kobiet,
- 25 lat dla mężczyzn.

Jeśli nie masz tak długiego stażu, to przyznamy Ci emeryturę, jeżeli Twój staż wynosi co najmniej:

- 15 lat dla kobiet,
- 20 lat dla mężczyzn.

Jednak jeśli tak przyznana emerytura będzie niższa od kwoty emerytury minimalnej, to nie podwyższymy Ci jej do tej kwoty.

Jeśli Twój staż ubezpieczeniowy w Polsce wynosi 12 miesięcy lub więcej, ale jest za krótki do przyznania emerytury, to do polskich okresów doliczymy Twoje okresy ubezpieczenia w Irlandii.

WAŻNE!

Jeśli będziesz zatrudniony w Irlandii bezpośrednio przed przejściem na emeryturę, to będziesz musiał rozwiązać umowę z pracodawcą. Tylko pod tym warunkiem będziemy mogli wypłacać Ci emeryturę. W przeciwnym razie zawiesimy Ci prawo do emerytury do czasu, aż rozwiążesz stosunek pracy. Gdy już przyznamy Ci prawo do emerytury, będziesz mógł ponownie podjąć pracę.

3. Czy okresy ubezpieczenia w Irlandii mają wpływ na wysokość polskiej emerytury?

Jeżeli Twój polski staż ubezpieczeniowy był za krótki, abyśmy przyznali Ci emeryturę, i musieliśmy doliczyć okresy ubezpieczenia w Irlandii, to uwzględnimy je również do obliczenia wysokości polskiej emerytury. Emeryturę obliczymy w proporcji – jako stosunek polskich okresów ubezpieczenia do sumy polskich i zagranicznych okresów ubezpieczenia. Będziemy wypłacać emeryturę tylko za staż ubezpieczeniowy w Polsce. Za pracę w Irlandii możesz otrzymać emeryturę z irlandzkiej instytucji ubezpieczeniowej.

4. Mieszkam i pracuję od kilku lat w Irlandii. W Polsce pracowałam w latach 1995–2004. Mam w tej chwili 58 lat. Czy w przyszłości będę otrzymywała emeryturę z ZUS?

Ponieważ urodziłaś się po 1948 roku, to uzyskasz prawo do polskiej emerytury na nowych zasadach. Abyś dostała tę emeryturę, nie jest ważne, jak długo pracowałaś w Polsce. Otrzymasz emeryturę, jeśli masz opłacone w Polsce składki z tytułu ubezpieczenia społecznego lub ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczeń rentowych przynajmniej za 1 dzień, np. jako pracownik, zleceniobiorca lub jako osoba, która prowadziła działalność pozarolniczą.

Przy ustalaniu wysokości emerytury zsumujemy:

- zwaloryzowane składki na ubezpieczenie emerytalne zapisane na Twoim koncie w ZUS do końca miesiąca przed pierwszą wypłatą emerytury;
- zwaloryzowany kapitał początkowy (ustalony za okresy ubezpieczenia przed 1 stycznia 1999 roku);
- zwaloryzowane środki zapisane na subkoncie w ZUS, w tym również przeniesione z otwartego funduszu emerytalnego.

Waloryzacja polega na podwyższaniu tych środków, aby utrzymać ich realną wartość na niezmiennym poziomie.

Następnie podzielimy uzyskaną kwotę przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku, w jakim będziesz przechodziła na emeryturę.

WAŻNE!

Długość stażu ubezpieczeniowego nie ma znaczenia dla ustalenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym dla osób, które urodziły się po 1948 roku. Dlatego nie ma potrzeby, abyśmy doliczali Twoje zagraniczne okresy ubezpieczenia przy przyznawaniu polskiej emerytury.

Emeryturę przyznamy od miesiąca, w którym złożysz wniosek, jednak nie wcześniej niż od dnia, w którym osiągniesz powszechny wiek emerytalny, czyli skończysz 60 lat (dla mężczyzn to 65 lat).

5. Pracowałam w Polsce 15 lat, a od 6 lat pracuję w Irlandii. Czy mogę dostać, oprócz polskiej emerytury, również emeryturę z Irlandii? Słyszałam, że w Irlandii potrzeba co najmniej 10 lat ubezpieczenia, aby otrzymać emeryturę. Dodam, że urodziłam się w 1960 roku.

Aby dostać w Irlandii emeryturę, musisz mieć co najmniej 520 składek na ubezpieczenie społeczne opłaconych w pełnej stawce – czyli 10 lat ubezpieczenia społecznego.

Składki na ubezpieczenie społeczne (płatności PRSI) opłacone w Irlandii, które są na Twoim koncie, mogą uprawniać Cię do:

- państwowej emerytury składkowej z Irlandii – na podstawie irlandzkiego rejestru ubezpieczeniowego;
- emerytury proporcjonalnej – na podstawie sumowania polskich i irlandzkich okresów ubezpieczenia, gdy osiągniesz wiek emerytalny w Irlandii.

Twoje świadczenie emerytalne z Irlandii będzie ustalane na podstawie zasad, które będą obowiązywały w Irlandii w momencie, gdy osiągniesz wymagany tam wiek emerytalny.

Jeśli Twój staż ubezpieczeniowy w Irlandii będzie za krótki do przyznania emerytury, to instytucja irlandzka doliczy Twoje okresy ubezpieczenia w Polsce. Otrzymasz wówczas emeryturę proporcjonalną z Irlandii na podstawie sumy irlandzkich i polskich okresów ubezpieczeniowych oraz emeryturę polską za polskie okresy ubezpieczenia. Będziesz pobierać dwie emerytury, wypłacane równocześnie.

6. Co to jest kapitał początkowy i czy osoby zamieszkałe w Irlandii też powinny ustalić sobie kapitał początkowy?

Kapitał początkowy ustala się dla osób, które urodziły się po 1948 roku i przed 1999 rokiem opłacały składki na ubezpieczenie społeczne lub były zatrudnione w Polsce.

Kapitał początkowy jest elementem, który stanowi podstawę obliczenia emerytury.

Aby ustalić swój kapitał początkowy, zgłoś do nas [wniosek EKP](#). Wniosek ten dostępny jest na naszej stronie www.zus.pl. Do wniosku dołącz informację o okresach składkowych i nieskładkowych na [formularzu ERP-6](#), który również znajdziesz na stronie www.zus.pl.

Do wniosku o kapitał początkowy dołącz także dokumenty, które potwierdzają Twoje zatrudnienie w Polsce i wysokość wynagrodzenia, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w Polsce, czyli:

- świadectwa pracy albo zaświadczenia pracodawców potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe w Polsce;
- legitymację ubezpieczeniową, która zawiera wpisy o zatrudnieniu i wynagrodzeniu;
- zaświadczenia pracodawców potwierdzające okresy zatrudnienia i wysokość wynagrodzenia, które stanowiły podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w Polsce (mogą być wystawione na formularzach [ERP-7](#) bądź RP-7);
- zaświadczenie szkoły wyższej, które potwierdza okres nauki i programowy tok jej trwania;
- książeczkę wojskową lub zaświadczenie z Wojskowej Komendy Uzuppełnień o okresie czynnej służby wojskowej;
- odpisy aktów urodzenia dzieci.

Dokumenty powinny być dołączone w oryginale lub w kserokopii poświadczonej za zgodność z oryginałem.

Jeśli mieszkasz w Irlandii, wniosek i dokumenty możesz wystąpić do nas pocztą na adres:

Oddział ZUS w Lublinie

Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych

ul. T. Zana 36-38C

20-601 Lublin

WAŻNE!

Nie czekaj ze złożeniem wniosku o ustalenie kapitału początkowego do osiągnięcia wieku emerytalnego. Wiele zakładów pracy jest likwidowanych lub przekształcanych i mogą być trudności z uzyskaniem dokumentów (szczególnie zaświadczeń o wysokości zarobków).

7. Mieszkam obecnie w Irlandii, gdzie pracowałam ponad 12 lat. W Polsce przepracowałam 24 lata. Wkrótce zamierzam wystąpić o emeryturę z obu państw. Czy w tej sytuacji muszę wystąpić o przyznanie świadczenia w każdym z tych państw oddzielnie?

Nie. Osoby, które mieszkają w państwach Unii Europejskiej i które mają okresy ubezpieczenia w kilku państwach członkowskich, nie muszą składać odrębnego wniosku o świadczenie z każdego z państw, w którym były ubezpieczone.

Jeśli mieszkasz aktualnie w Irlandii i ubiegasz się o emeryturę zarówno z Irlandii, jak i z Polski, złóż wniosek tylko do instytucji ubezpieczeniowej DSP w miejscu zamieszkania.

Wniosek wypełnij na formularzu, który obowiązuje w Irlandii. Do wniosku dołącz informację o tym, że pracowałaś w Polsce. Wniosek, który zgłosisz w Irlandii, zostanie przekazany do Oddziału ZUS w Lublinie, który jest właściwy dla osób, które mają polskie i irlandzkie okresy ubezpieczenia.

WAŻNE!

Za datę złożenia wniosku o polską emeryturę przyjmujemy datę złożenia wniosku w instytucji irlandzkiej.

8. Mieszkam i pracuję w Polsce. Wcześniej kilka lat pracowałem w Irlandii. W jaki sposób mam złożyć wniosek o emeryturę z tych państw?

Aby zgłosić wniosek o emeryturę z Polski i z Irlandii, powinieneś wypełnić polski formularz wniosku o emeryturę i złożyć go w jednej z naszych placówek.

Do tego wniosku dołącz:

- informację dotyczącą przebiegu ubezpieczenia w Polsce i z granicą;
- dokumenty, na podstawie których będziemy mogli obliczyć polską emeryturę, a irlandzka instytucja ubezpieczeniowa DSP – emeryturę z Irlandii.

Wszystkie formularze znajdziesz na naszej stronie internetowej:

www.zus.pl w zakładce [Wzory formularzy].

Rozpatrzymy Twój wniosek, wydamy decyzję w sprawie polskiej emerytury, a także prześlemy unijny wniosek o emeryturę do właściwej instytucji w Irlandii.

Obie instytucje ubezpieczeniowe (czyli my i DSP) będą równocześnie, zgodnie z przepisami własnego państwa, rozpatrywać wnioski o emeryturę.

Data złożenia tego wniosku będzie wiążąca zarówno dla nas, jak i dla instytucji irlandzkiej (DSP).

9. Jak udokumentować polskie okresy ubezpieczenia? Zamierzam wystąpić o polską emeryturę i nie wiem, jakie dokumenty oprócz wniosku powinnam dostarczyć do ZUS.

Dokumenty, które potwierdzają polskie okresy ubezpieczenia, to m.in.:

- świadectwa pracy albo zaświadczenia pracodawców potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe w Polsce;

- legitymacja ubezpieczeniowa, która zawiera wpisy o zatrudnieniu i wynagrodzeniu;
- zaświadczenia pracodawców potwierdzające okresy zatrudnienia i wysokość wynagrodzenia, które stanowiły podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w Polsce (mogą być wystawione na formularzach [ERP-7](#) bądź RP-7);
- zaświadczenie szkoły wyższej, które potwierdza okres nauki i programowy tok jej trwania;
- książeczka wojskowa lub zaświadczenie z Wojskowej Komendy Uzupełnień o okresie czynnej służby wojskowej;
- odpisy aktów urodzenia dzieci;
- zaświadczenie z powiatowego urzędu pracy na potwierdzenie okresów pobierania zasiłku dla bezrobotnych;
- inne dokumenty z okresu ubezpieczenia.

Jeśli nie masz tych dokumentów, możesz zwrócić się o ich wydanie do pracodawców, ich następców lub archiwum, w którym znajduje się dokumentacja po zakładzie, który już nie istnieje.

WAŻNE!

Jeśli dostarczyłaś już do nas te dokumenty z innym wnioskiem (np. o ustalenie kapitału początkowego bądź renty), nie musisz składać ich ponownie.

10. Mieszkam od kilku lat w Irlandii. Chciałabym wystąpić do ZUS o emeryturę, jednak zaginęły mi wszystkie świadectwa pracy, a zakłady pracy, w których wtedy pracowałam, już dawno zostały zlikwidowane. W jaki sposób mogę udokumentować okres ubezpieczenia w Polsce?

Pracodawca przed zlikwidowaniem zakładu pracy powinien zabezpieczyć dokumentację swoich pracowników i przekazać ją albo do archiwum, albo do innej instytucji, która zajmuje się przechowywaniem dokumentacji osobowo-płacowej.

Dokumenty po zlikwidowanym zakładzie pracy mógł przejąć także:

- następcą prawnym likwidowanego zakładu, np. spółka cywilna lub handlowa, która powstała po sprywatyzowaniu przedsiębiorstwa;
- syndyk lub likwidator zakładu będącego w trakcie likwidacji;
- związek rewizyjny, w którym była zrzeszona zlikwidowana spółdzielnia;
- Krajowa Rada Spółdzielcza (00-013 Warszawa, ul. Jasna 1), jeżeli nie ma związku rewizyjnego, w którym była zrzeszona zlikwidowana spółdzielnia.

Informację o miejscu przechowywania dokumentacji pracowniczej i płacowej z części zlikwidowanych zakładów pracy możesz uzyskać także u nas. Opracowana przez nas [baza zlikwidowanych zakładów](#)

dostępna jest w każdej naszej jednostce oraz na stronie internetowej www.zus.pl.

Informacje o miejscu przechowywania dokumentacji po zlikwidowanych spółkach cywilnych i handlowych możesz uzyskać w wydziałach sądów rejestrowych właściwych terytorialnie dla siedziby firmy. Również nasza placówka właściwa dla miejsca siedziby firmy może potwierdzić zatrudnienie w zakładzie, który przed 1999 rokiem rozliczał składki na ubezpieczenie społeczne w deklaracjach imiennych.

Gdyby jednak nie udało Ci się odnaleźć żadnych dokumentów po zlikwidowanych zakładach pracy, możemy uznać okresy zatrudnienia także na podstawie zeznań świadków, którzy pracowali razem z Tobą w zlikwidowanym zakładzie pracy.

Zeznaniami świadków może być udowodnione:

- zatrudnienie przed 15 listopada 1991 roku na terytorium Polski – jeśli wykonywane było po ukończeniu 15 lat i w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- zatrudnienie po 15 listopada 1991 roku w przypadku utraty dokumentów wskutek powodzi w lipcu 1997 roku i w 2010 roku;
- zatrudnianie młodocianych pracowników przypadające przed 1 stycznia 1975 roku, gdy pracodawca stwierdzi brak dokumentacji z tego okresu i brak możliwości potwierdzenia, że były zawierane (bądź nie) umowy z takimi pracownikami, albo potwierdzi, że zawierał umowy z młodocianymi pracownikami, lecz z powodu braku pełnej dokumentacji nie może potwierdzić faktu zatrudnienia konkretnego młodocianego pracownika.

11. Słyszałam, że gdy wrócę do Polski, to moja irlandzka emerytura przestanie być wypłacana. Czy to prawda? Może dotyczy to tylko dodatkowych płatności? Chciałabym wiedzieć, czy instytucja irlandzka będzie mogła przekazywać moje świadczenia na rachunek bankowy w Polsce w euro.

Państwowa emerytura składkowa z Irlandii, która przysługuje na podstawie rejestru składek na ubezpieczenie społeczne danej osoby, wypłacana jest bez względu na to, gdzie ta osoba mieszka.

Jeśli mieszkasz poza granicami Irlandii, to możesz otrzymywać emeryturę bezpośrednio na swoje konto bankowe w Irlandii albo w kraju, w którym zdecydowałaś się mieszkać.

Dodatkowe płatności, które mogą być wypłacane osobom mieszkającym poza Irlandią, to:

- dodatek dla osób samotnych;
- dodatek dla kwalifikującej się osoby dorosłej – zależy on od środków dla osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu, o które dana osoba może ubiegać się na podstawie własnych składek.

Dodatkowe płatności, które nie mogą być wypłacane osobom mieszkającym poza Irlandią, to:

- dodatek na paliwo, który jest płatny w Irlandii w okresie zimowym;
- nieskładkowa emerytura państwowa.

Institucja irlandzka będzie przekazywać świadczenie na Twoje konto w Polsce w złotych. Obecnie nie można wypłacać emerytury w euro do krajów spoza strefy euro.

Renty

12. Mam 32 lata. Pracowałem w Polsce 3 lata. Od 4 lat pracuję w Irlandii. Niestety mam poważny problem z kolanem i nie wiem, jak długo będę w stanie pracować. Myślę tu w Irlandii o rencie z tytułu niezdolności do pracy. Czy mogę dostać rentę również z Polski? Jak to będzie wyglądać?

Oprócz renty z Irlandii możesz otrzymać również rentę z tytułu niezdolności do pracy za okres przepracowany w Polsce. Będziemy wypłacać Ci rentę, jeśli spełnisz trzy podstawowe warunki określone polskimi przepisami. Są one następujące:

- utraciłeś zdolność do pracy (z powodu choroby lub wypadku) – czyli nawet po przekwalifikowaniu nie byłbyś w stanie podjąć pracy;
- masz staż ubezpieczeniowy odpowiedni do swojego wieku – skoro masz powyżej 30 lat, okres ten powinien wynosić w sumie przynajmniej 5 lat w ciągu ostatnich 10 lat (do dnia, w którym złożyłeś wniosek o rentę lub w którym stałeś się niezdolny do pracy);
- Twoja niezdolność do pracy powstała w trakcie okresu zatrudnienia lub w ciągu 18 miesięcy od zakończenia tego okresu. Nie spełniasz drugiego warunku, czyli nie masz minimalnego okresu ubezpieczenia w Polsce. Dlatego przy ustalaniu prawa do renty uwzględnimy również okres Twojego ubezpieczenia w Irlandii. W takiej sytuacji będziemy wypłacać Ci rentę w wysokości częściowej. Wyliczymy ją w dwóch etapach:
  - najpierw obliczymy kwotę teoretyczną świadczenia, jaka przysługiwałaby Ci, gdybyś przez cały okres ubezpieczenia (polski i irlandzki łącznie – 7 lat) był ubezpieczony w Polsce;
  - następnie na podstawie kwoty teoretycznej obliczymy kwotę rzeczywistą (częściową) renty – uwzględnimy proporcję Twojego ubezpieczenia w Polsce (3 lata) w stosunku do łącznego okresu ubezpieczenia (w Polsce i Irlandii łącznie – 7 lat). Tak obliczoną kwotę renty proporcjonalnej będziesz otrzymywał od nas.

13. Od 3 lat pracuję w Irlandii. Ostatnio uległem wypadkowi przy pracy. Czy oprócz świadczeń z Irlandii mogę liczyć na jakieś świadczenia lub rentę z Polski? W Polsce pracowałem 2 lata, tuż po studiach.

Możesz otrzymać świadczenie w związku z wypadkiem przy pracy tylko z tego państwa, w którym byłeś ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy, czyli w Twoim przypadku – z Irlandii.

Jednak jeśli nasz lekarz orzecznik uzna, że wskutek tego wypadku lub powikłań po nim utraciłeś zdolność do pracy i że nie przewiduje, żebyś odzyskał tę zdolność nawet po przekwalifikowaniu, możesz uzyskać z Polski rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

14. Chciałbym wiedzieć, czy instytucja irlandzka zawiesi wypłacanie mojej irlandzkiej renty inwalidzkiej w przypadku mojego wyjazdu do Polski.

Nie. Renta inwalidzka może być wypłacana poza Irlandią. Aby Twoje irlandzkie świadczenie mogło być przekazywane do Polski, powinieneś poinformować instytucję irlandzką o zmianie miejsca zamieszkania. Złóż także wniosek o wypłatę renty na Twój rachunek bankowy w Polsce. Wskaż w nim numer tego rachunku i nazwę banku, który go prowadzi.

15. Czy kwota polskiej renty inwalidzkiej wpływa na kwotę renty inwalidzkiej z Irlandii?

Będziesz otrzymywał pełną irlandzką rentę inwalidzką, jeżeli:

- masz 260 składek na ubezpieczenie społeczne (PRSI) opłaconych w Irlandii (5 lat);
- masz 48 składek opłaconych lub kredytowanych w ostatnim zakończonym roku, w którym były opłacane składki, przed datą złożenia wniosku o rentę;
- spełniasz pozostałe warunki do otrzymania renty inwalidzkiej.

Wówczas renta z Irlandii będzie wypłacana bez jakichkolwiek potrąceń z tytułu otrzymywania renty w Polsce.

Jeśli nie masz 260 składek PRSI (5 lat) w Irlandii, ale byłeś ubezpieczony zarówno w Irlandii, jak i w Polsce, to będziesz otrzymywał świadczenie proporcjonalne z każdego kraju (o ile spełnisz wszystkie warunki do otrzymania renty inwalidzkiej).

16. Mieszkam w Irlandii. Mój zmarły mąż pobierał emeryturę z Polski. Zastanawiam się, czy teraz ja mogę pobierać jego świadczenie. Dodam, że nie pobieram z ZUS żadnego świadczenia.

Jeżeli w chwili śmierci męża miałaś skończone 50 lat lub byłaś niezdolna do pracy, to możesz uzyskać rentę rodzinną z ZUS. Renta ta będzie wynosiła 85% emerytury, którą pobierał mąż.

Renta rodzinna przysługuje także wdowie, która:

- wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie skończyło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole – 18 lat;
- stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób ww.;
- opiekuje się dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji;
- opiekuje się dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Uprawnienie do renty rodzinnej przysługuje również wdowie, jeśli spełni warunek dotyczący wieku lub niezdolności do pracy w okresie nie dłuższym niż 5 lat od śmierci męża lub od zaprzestania wychowywania ww. dzieci. Wdowa, która przed śmiercią męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia ww. warunków wymaganych od wdowy, w dniu śmierci męża miała prawo do alimentów z jego strony.

17. Otrzymuję z ZUS rentę rodzinną po śmierci matki. Ponieważ przeprowadziłam się do Irlandii, gdzie zamierzam studiować, zastanawiam się, czy nadal będzie przysługiwała mi renta rodzinna z ZUS.

Tak. Osoby uprawnione do pobierania renty rodzinnej z ZUS, które studiują za granicą, nie tracą z tego powodu prawa do świadczenia.

Prawo do renty rodzinnej – zgodnie z polskimi przepisami – przysługuje przez cały okres trwania nauki w szkole i na uczelni wyższej, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 roku życia. Jeżeli student skończy 25 lat, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty zostanie przedłużone do zakończenia tego roku studiów. Bez znaczenia jest, czy dana osoba uczy się w polskiej czy zagranicznej szkole lub uczelni wyższej.

Musisz jednak pamiętać, żeby co roku przysyłać do ZUS zaświadczenie z irlandzkiej uczelni potwierdzające, że nadal studiujesz. Nie trzeba go tłumaczyć, wystarczy nadać dokument sporządzony w języku irlandzkim bądź angielskim.

18. Jestem opiekunem prawnym dzieci zmarłego syna, który pracował w Polsce i ostatnio 5 lat w Irlandii. Czy jego osierocone dzieci mogą uzyskać po nim rentę rodzinną?

Jeżeli syn opłacał składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce i w Irlandii, jego dzieci mogą uzyskać rentę rodzinną z Polski. Natomiast Ty jako opiekun prawny dzieci możesz uzyskać zasiłek sierocy z Irlandii, jeśli spełnione będą warunki związane ze składkami ubezpieczeniowymi Twojego zmarłego syna.

WAŻNE!

W Polsce wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna, która dzielona jest w równych częściach między wszystkich uprawnionych.

19. Ojciec moich dzieci, który pracował wyłącznie w Irlandii, zmarł. Czy mogę uzyskać jakieś świadczenia dla dzieci po jego śmierci? Chciałabym dodać, że zmarły nie był moim mężem.

Możesz uzyskać świadczenie dla dzieci, jeśli spełnione będą warunki związane ze składkami ubezpieczeniowymi zmarłego.

Natomiast renta dla wdowy, wdowca wypłacana jest tylko wtedy, gdy osoba zmarła była w związku małżeńskim z wnioskodawcą. Renta nie jest wypłacana partnerowi, z którym osoba zmarła nie była w związku małżeńskim.

Jeśli dziecko jest zaopatrywane przez swoją matkę, to nie przysługuje jej zasiłek dla opiekuna.

Zasiłki

Zasiłek macierzyński

20. Pracuję i jestem ubezpieczona w Polsce od 3 lat. Dwa tygodnie temu, gdy byłam na urlopie wypoczynkowym w Irlandii, urodziłam dziecko, w siódmym miesiącu ciąży. Obecnie przebywam wraz z dzieckiem w szpitalu w Irlandii. Które państwo będzie wypłacać mi zasiłek macierzyński?

Ponieważ jesteś objęta ubezpieczeniem chorobowym w Polsce, zasiłek macierzyński otrzymasz z Polski – wypłacimy go my albo polski pracodawca (jeśli jest on zobowiązany do wypłacania zasiłków swoim pracownikom). Zasiłek będzie wpływał na Twój rachunek bankowy w Polsce.

21. Moja żona pracuje w Irlandii, a ja jestem zatrudniony w Polsce. Miesiąc temu żona urodziła dziecko, przebywa na urlopie macierzyńskim i pobiera zasiłek macierzyński z Irlandii. Czy gdy żona wykorzysta urlop macierzyński, jako ojciec mogę otrzymać zasiłek macierzyński z Polski za okres urlopu rodzicielskiego?

Możesz złożyć w Polsce wniosek o udzielenie urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego i o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres tych urlopow – od następnego dnia po tym, w którym Twoja żona skończy pobierać zasiłek macierzyński w Irlandii. Zasiłek macierzyński będzie przysługiwał Ci w wymiarze, który obowiązuje w Polsce, jednak zostanie on zmniejszony o okres zasiłku macierzyńskiego pobieranego przez Twoją żonę w Irlandii.

W Polsce łączny okres pobierania zasiłku macierzyńskiego przez oboje rodziców, gdy urodzi im się jedno dziecko, za okres urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego nie może być dłuższy niż 52 tygodnie.

22. Jestem ubezpieczona w Irlandii i od dwóch miesięcy pobieram zasiłek macierzyński z Irlandii. W przyszłym miesiącu planuję odwiedzić moją rodzinę w Polsce i chciałabym tam zostać przez trzy miesiące. Czy gdy w czasie pobierania zasiłku macierzyńskiego wyjadę z Irlandii do Polski, to nadal będę otrzymywała zasiłek macierzyński z Irlandii, czy stracę do niego prawo?

Jeśli wyjedziesz do Polski (lub do innego kraju w Unii Europejskiej) podczas pobierania zasiłku macierzyńskiego, który przysługuje Ci na podstawie prawa irlandzkiego, to zasiłek ten będzie Ci nadal przysługiwał. Zasiłek będziesz otrzymywała przez taki okres, na jaki został Ci przyznany. Dodatkowo możesz zwrócić się z prośbą do instytucji, która wypłaca Ci ten zasiłek, aby był on wypłacany na wskazany przez Ciebie rachunek bankowy w Polsce.

Zasiłek chorobowy

23. Jestem zatrudniony w Polsce. W czasie urlopu wypoczynkowego, który spędzałem w Irlandii, zachorowałem. Lekarz irlandzki wystawił mi zwolnienie lekarskie. Czy muszę je przetłumaczyć na język polski, aby otrzymać w Polsce zasiłek chorobowy? Jeśli tak, to czy musi to być przekład tłumacza przysięgłego?

Ponieważ jesteś zatrudniony w Polsce, jesteś objęty ubezpieczeniami społecznymi w Polsce. Zaświadczenia lekarskiego wystawionego w Irlandii w języku angielskim nie musisz tłumaczyć na język polski.

Zaświadczenie lekarskie, które potwierdza Twoją chorobę w czasie pobytu w Irlandii, powinieneś złożyć u swojego pracodawcy w Polsce, w oryginale. Zaświadczenie przetłumaczy na swój koszt pracodawca albo ZUS (w zależności od tego, kto będzie wypłacał Ci zasiłek chorobowy).

WAŻNE!

Pracodawca wypłaca zasiłki chorobowe ze środków ZUS, jeśli zgłasza do ubezpieczenia chorobowego więcej niż 20 ubezpieczonych. Jeśli pracodawca zgłasza do 20 ubezpieczonych, zasiłki chorobowe wypłaca ZUS.

24. Jestem zatrudniony w Polsce, ale często wyjeżdżam turystycznie do Irlandii. Jakie informacje powinno zawierać zaświadczenie lekarskie

wystawione za granicą (np. w Irlandii), aby było ono uznane w Polsce i żebym na jego podstawie mógł otrzymać zasiłek chorobowy?

Dokumentem niezbędnym do przyznania i wypłaty zasiłku chorobowego za okres choroby orzeczonej za granicą jest zaświadczenie lekarskie, które:

- zostało wystawione w zagranicznym zakładzie leczniczym lub przez zagranicznego lekarza;
- zawiera nazwę zagranicznego zakładu leczniczego lub imię i nazwisko zagranicznego lekarza;
- jest opatrzone datą wystawienia i podpisem;
- określa początkową i końcową datę niezdolności do pracy.

25. Jestem ubezpieczony w Polsce. Podczas podróży służbowej w Irlandii zachorowałem i otrzymałem od lekarza zwolnienie lekarskie. Po powrocie do domu zauważyłem, że lekarz w Irlandii nie podpisał się na zwolnieniu. Czy ZUS w Polsce przyjmie takie zwolnienie?

W takiej sytuacji zwrócimy się do irlandzkiej instytucji ubezpieczeniowej o potwierdzenie, że wystawione zwolnienie lekarskie jest prawidłowe, wystawione zgodnie z prawem irlandzkim.

26. Od 10 lat mieszkam w Polsce na stałe i tu pracuję na podstawie umowy o pracę. Moje główne zatrudnienie, rodzina, znajomi znajdują się w Polsce. Rok temu podjąłem dodatkowo drugą pracę w Irlandii w Centrum Pomocy Polakom jako tłumacz i co drugi weekend wyjeżdżam do Irlandii do pracy. Jeżeli zachoruję, to które państwo będzie wypłacać mi zasiłek chorobowy?

Jeżeli masz dwie prace, w Polsce i w Irlandii, ale na stałe mieszkasz w Polsce i tutaj koncentrują się Twoje sprawy zawodowe, osobiste i rodzinne (czyli w Polsce masz swoje centrum życiowe), to podlegasz polskiemu ustawodawstwu. Dlatego pracodawca irlandzki będzie opłacał za Ciebie składki do ZUS tak samo jak pracodawca polski. Otrzymasz też dwa zasiłki chorobowe: jeden z tytułu zatrudnienia u polskiego pracodawcy – wypłacany przez nas albo przez polskiego pracodawcę (jeśli jest on zobowiązany do wypłacania zasiłków swoim pracownikom), a drugi z tytułu zatrudnienia u pracodawcy w Irlandii – wypłacany przez nas. Uprawnienia do obu zasiłków zostaną ustalone na podstawie prawa polskiego, dlatego że jesteś ubezpieczony w Polsce.

27. Pracuję w Irlandii na umowę o pracę i jestem tutaj ubezpieczony. Zachorowałem podczas mojego pobytu w Polsce i otrzymałem od polskiego lekarza zwolnienie. Gdzie i kiedy mam dostarczyć zwolnienie lekarskie? Czy do ZUS, czy do instytucji właściwej w Irlandii?

Zwolnienie lekarskie wystawione w Polsce, a dokładnie wydruk elektronicznego zwolnienia lekarskiego wystawionego w Polsce

(e-ZLA), powinieneś wystąpić możliwie jak najszybciej na adres:
Department of Employment Affairs and Social Protection PO
Box 1650 Dublin 1
Ireland.

Ważne jest, aby do zwolnienia lekarskiego dołączyć numer PPS i dane kontaktowe w Polsce.

Jeżeli po powrocie do Irlandii nadal będziesz niezdolny do pracy, powinieneś złożyć irlandzkie zaświadczenie lekarskie od lekarza pierwszego kontaktu (GP) w Irlandii.

28. Przez 10 lat pracowałem w Polsce. Bezpośrednio po zakończeniu pracy w Polsce zacząłem pracować w Irlandii i pracuję tu już dwa miesiące (nie było przerwy między zatrudnieniem w Polsce i w Irlandii). Jeśli zachoruję, a mam krótki okres ubezpieczenia w Irlandii, to czy w razie konieczności mój okres ubezpieczenia w Polsce będzie dodany do okresu ubezpieczenia w Irlandii?

Jeśli zachorujesz, a Twój okres ubezpieczenia w Irlandii będzie za krótki, aby otrzymać zasiłek chorobowy z Irlandii, to instytucja irlandzka wystąpi do nas z wnioskiem o poświadczenie Twojego okresu ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek w Polsce. Jest więc możliwość zsumowania okresu ubezpieczenia z tytułu opłacania irlandzkich składek PRSI z okresem ubezpieczenia w Polsce. Musisz jednak poinformować irlandzką instytucję właściwą o tym, że poprzednio byłeś ubezpieczony w Polsce. Zgodnie z prawem unijnym kraj, w którym podlegałeś ostatnio ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia, jest odpowiedzialny za wypłacanie świadczeń, gdy jesteś niezdolny do pracy z powodu choroby.

29. Pracuję i jestem ubezpieczony w Irlandii od 10 lat. 3 miesiące temu w czasie pobytu w Polsce miałem wypadek samochodowy i od tego czasu jestem na zwolnieniu lekarskim. W czasie choroby przebywam w Polsce. Czy instytucja irlandzka może skontrolować, czy rzeczywiście jestem chory?

Instytucja właściwa w Irlandii może poddać Cię badaniom kontrolnym w czasie niezdolności do pracy z powodu choroby podczas Twojego pobytu w Polsce. Kontrolę tę przeprowadzimy na wniosek irlandzkiej instytucji. Możemy wezwać Cię na badania lekarskie przeprowadzone przez naszego lekarza orzecznika – do wyznaczonego przez nas miejsca lub w miejscu Twojego pobytu. Dodatkowo nasz lekarz orzecznik może:

- skierować Cię na badanie specjalistyczne przeprowadzone przez naszego lekarza konsultanta;
- zażądać od lekarza, który wystawił w Polsce zaświadczenie lekarskie, by udostępnił Twoją dokumentację medyczną lub

udzielił wyjaśnień i informacji w sprawie Twojej niezdolności do pracy;

- zlecić wykonanie badań pomocniczych w wyznaczonym terminie.

30. Pracuję w Irlandii od 2 lat. W czasie podróży służbowej do Polski złamałem nogę. Od lekarza w Polsce otrzymałem zwolnienie lekarskie. Czy polskie zwolnienie będzie honorowane przez instytucję irlandzką?

Zwolnienie lekarskie, które otrzymałeś w Polsce (wydruk e-ZLA), powinno być honorowane przez instytucję irlandzką, która będzie wypłacała Ci zasiłek chorobowy.

Zaświadczenie lekarskie wystawione w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest dokumentem, który służy do wypłaty świadczeń z tytułu choroby w innym państwie członkowskim.

31. Prowadzę w Irlandii własną firmę i jestem ubezpieczona w Irlandii. Gdy przebywałam w Polsce w grudniu 2019 roku, zachorowałam. Choroba ta wydłużyła się do kilku miesięcy. W tym czasie leczyłam się w Polsce. Instytucja irlandzka wydała decyzję, w której odmówiła mi prawa do zasiłku chorobowego. Czy mogę odwołać się od tej decyzji? Jeśli tak, to gdzie?

W decyzji, którą otrzymałaś, jest podane, dlaczego instytucja irlandzka odmówiła Ci wypłaty zasiłku chorobowego. W decyzji tej znajdziesz również informacje, jakie środki zaskarżenia Ci przysługują oraz w jakim terminie możesz złożyć odwołanie, jeśli nie zgadzasz się z tą decyzją. Zatem powinnaś szczegółowo zapoznać się z tą decyzją i pouczeniem do niej.

Odwołanie od tej decyzji możesz złożyć do instytucji The Social Welfare Appeals Office (jest to Biuro Odwoławcze ds. Opieki Społecznej w Irlandii), pod adresem D'Olier House, D'Olier Street, Dublin 2. Masz na to 21 dni od daty otrzymania decyzji o odmowie prawa do zasiłku chorobowego wydanej przez instytucję irlandzką.

32. Pracuję w Irlandii od 3 lat i tam jestem objęty ubezpieczeniami społecznymi. Gdy byłem na urlopie wypoczynkowym w Polsce, miałem wypadek samochodowy. Od tego czasu przebywam na zwolnieniach lekarskich, które wysyłam do Irlandii. Podczas ostatniej wizyty u lekarza w Polsce dowiedziałem się, że nie mogę otrzymać kolejnego zwolnienia, bo byłem już na zwolnieniach przez cały okres zasiłkowy, jaki przysługuje w Polsce (czyli 182 dni). Instytucja ubezpieczeniowa w Irlandii żąda ode mnie zaświadczenia lekarskiego, że dalej jestem niezdolny do pracy. Co mam zrobić w tej sytuacji?

Jeżeli Twoja niezdolność do pracy z powodu choroby w czasie pobytu w Polsce trwa dłużej niż okres zasiłkowy w Polsce (tzn. 182 dni), lekarz leczący nie może Ci już wystawić elektronicznego zaświadczenia lekarskiego i wręczyć Ci wydruku e-ZLA lub zaświadczenia

lekarskiego wystawianego w trybie alternatywnym. Skoro podlegasz ubezpieczeniu społecznym w innym państwie (np. w Irlandii), to powinieneś wystąpić do ZUS o wystawienie zaświadczenia lekarskiego. Nasz lekarz orzecznik wystawi zaświadczenie lekarskie nieodpłatnie, na odpowiednim formularzu unijnym, i wyśle je do Irlandii.

33. Od dwóch lat pracuję i jestem ubezpieczony w Irlandii. W 2020 roku planuję wyjechać do Polski na urlop wypoczynkowy. Ostatnio znajomi powiedzieli mi, że lekarze w Polsce wystawiają elektroniczne zwolnienia lekarskie. Gdybym zachorował w Polsce, to otrzymam zwolnienie lekarskie w wersji papierowej czy elektronicznej?

Do końca listopada 2018 roku lekarze mogli wystawiać zwolnienia lekarskie zarówno w formie papierowej (tzn. na formularzu ZUS ZLA), jak i w formie elektronicznej (e-ZLA).

Natomiast od 1 grudnia 2018 roku wystawiają zwolnienia lekarskie wyłącznie w formie elektronicznej. Skoro podlegasz ubezpieczeniu społecznym za granicą, a zachorujesz w Polsce, lekarz wystawi Ci elektroniczne zwolnienie lekarskie i wydrukuje je. Wydruk ten opatrzy swoją pieczętką i podpisem. Jeśli lekarz nie będzie mógł wystawić Ci elektronicznego zaświadczenia lekarskiego (np. z powodu braku połączenia internetowego), otrzymasz od niego zaświadczenie lekarskie wystawiane w trybie alternatywnym, zawierające pieczętkę i podpis lekarza.

Otrzymany wydruk e-ZLA lub zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym powinieneś przekazać bezpośrednio do irlandzkiej instytucji właściwej.

34. W styczniu przeprowadziłem się do Irlandii. W marcu zostałem zatrudniony w irlandzkiej firmie budowlanej. Opłacam wszystkie składki i jestem tam ubezpieczony. Czy w tej sytuacji mogę korzystać ze świadczeń, jakie przysługują obywatelom Irlandii?

Tak. Prawo do zasiłków przysługuje Ci na takich samych zasadach jak Irlandczykom pracującym w Irlandii.

Obywatele Unii Europejskiej, którzy mieszkają w innym państwie i tam podlegają ubezpieczeniu społecznemu, korzystają z takich samych świadczeń, jakie przysługują obywatelom państwa, w którym są ubezpieczeni. Mają także takie same obowiązki jak obywatele tego państwa.

35. Od niedawna – od 2 miesięcy – jestem zatrudniony i ubezpieczony w Irlandii. Jak długi jest okres zasiłkowy w Irlandii? Kto wypłaca świadczenia w przypadku choroby – pracodawca czy instytucja ubezpieczeniowa? Słyszałem od moich kolegów w Irlandii, że jeśli zachoruję, to pracodawca nie wypłaci mi zasiłku chorobowego za

pierwsze dwa tygodnie choroby (tzw. okres prolongaty) – czy to prawda?

Nie otrzymasz zasiłku chorobowego przez pierwsze sześć dni choroby. Zasiłek chorobowy składa się z osobistej stawki dla osoby chorej i może obejmować dodatki dla kwalifikującej się osoby dorosłej i kwalifikujących się dzieci.

Stawka zasiłku chorobowego zależy od średniego wynagrodzenia tygodniowego brutto w danym roku podatkowym. Możesz uzyskać zasiłek chorobowy:

- przez maksymalnie 624 dniówek płatnych (2 lata) – jeśli masz opłacone co najmniej 260 tygodniowych składek PRSI;
- przez 312 dniówek płatnych (1 rok) – jeśli masz opłacone od 104 do 259 tygodniowych składek PRSI.

Pracodawca nie ma obowiązku płacić Ci, gdy jesteś nieobecny w pracy z powodu zwolnienia lekarskiego.

Istnieją różne systemy zasiłków chorobowych, które zależą od umowy o pracę, więc w przypadku pytań powinieneś skontaktować się z pracodawcą.

WAŻNE!

Więcej informacji na temat zasiłków chorobowych z Irlandii dostępnych jest na stronie www.welfare.ie.

Więcej informacji

36. Gdzie mogę uzyskać więcej informacji o polskich świadczeniach?

Szczegółowe informacje na temat polskich świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa, które podlegają koordynacji unijnej w stosunkach polsko-irlandzkich, możesz uzyskać:

- w każdej naszej placówce,
- na naszej stronie internetowej pod adresem www.zus.pl,
- za pośrednictwem naszej infolinii pod nr tel. +48 22 560 16 00.

37. Gdzie mogę uzyskać więcej informacji na temat uprawnień do świadczeń z Irlandii dla imigrantów z Polski?

Szczegółowe informacje na temat irlandzkich świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa, które podlegają koordynacji unijnej w stosunkach irlandzko-polskich, możesz uzyskać na stronie internetowej www.welfare.ie.

www.zus.pl

Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

Blisko milion odwiedzających każdego miesiąca

Platforma Usług Elektronicznych – sprawy ubezpieczeniowe i rozliczenia przez internet

Drugi najpopularniejszy portal publiczny w Polsce

Łatwe wyszukiwanie przydatnych informacji

Elektroniczna biblioteka ZUS – ulotki, poradniki, informatory w PDF

Przyjazny dla osób z niepełnosprawnością

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

- Platforma Usług Elektronicznych: www.zus.pl
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:
  - 22 560-16-00* dla tel. komórkowych i stacjonarnych
  - * koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym
  - Skype: [zus_centrum_obsługi_tel](https://www.zus.pl)
  - e-mail: cot@zus.pl

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH